

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Оксана ФРОТЕР

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» для здобувачів вищої освіти спеціальності *С1 Економіка та міжнародні економічні відносини* освітньої програми *Економіка*. – Умань: Уманський національний університет, 2025. 25 с.

Розробники: Людмила СМОЛІЙ, к.е.н., доцент

 Людмила СМОЛІЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від 28 серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри економіки

 Алла ОСІПОВА

«28» серпня 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від 29 серпня 2025 року № 1

Голова Руслан МУДРАК

«29» серпня 2025 року

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</u>	Обов’язкова	
	Спеціальність: <u>С1 Економіка та міжнародні економічні відносини</u>		
Модулів – 1	Освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма <u>Економіка</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й (2-й)	3-й (2-й)
Загальна кількість годин – 120 год.		Семестр	
		5-й (3-й)	5-й (3-й)
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2,6 самостійної роботи студента – 4,5		Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	4 год.
		Лабораторні	
			-
		Самостійна робота	
		76 год.	108 год.
		Вид контролю: залік	

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу, затвердженого Вченою радою від 08.10.2020 (зі змінами та доповненнями від 11.07.2024 р.)

Навчальна дисципліна «Основи міжнародного бізнесу» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета вивчення дисципліни: формування системи знань про основні принципи, поняття та засади функціонування міжнародного бізнесу, суть економічних форм міжнародного бізнесу, формування основних тенденцій його розвитку.

Завдання дисципліни:

- формування системи теоретичних знань щодо змісту, потенціалу та основних засад функціонування міжнародного бізнесу в умовах глобалізації;
- розуміння сутності базових стратегій міжнародних компаній з урахуванням світових тенденцій;
- розуміння внутрішніх і зовнішніх компонентів формування діяльності міжнародної компанії;
- поглиблення теоретичних знань із питань організаційних аспектів розвитку міжнародних компаній;
- усвідомлення впливу інтернаціоналізації бізнесу на розвиток міжнародних компаній;
- розуміння особливої ролі культури у формуванні міжнародного бізнесу.

Предметом дисципліни є теоретичні основи міжнародного бізнесу, механізми його здійснення та регулювання.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні курсів «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Національна економіка», «Міжнародна економіка».

Вивчення навчальної дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка» спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Основи міжнародного бізнесу»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-	ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

	, макро- та міжнародному рівнях.	ПРН 10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
		ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
СК5	Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
СК13	Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.	ПРН 10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
СК 15	Здатність до розуміння специфіки соціально-економічних заємовідносин та особливостей функціонування економічних суб'єктів в аграрній галузі.	ПРН 25	Оволодіти практичним інструментарієм організації й ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Основи міжнародного бізнесу», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Основи міжнародного бізнесу»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Знання сутності і складових сучасного міжнародного бізнес-середовища і бізнес-процесів	лекція, семінарське заняття, дискусія, підготовка доповідей, аудіовізуальний метод	усне опитування, експрес-контроль, тестування, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	Знання щодо змісту, потенціалу та основних засад функціонування міжнародного бізнесу в умовах глобалізації		
1.3	Розуміння сутності базових стратегій міжнародних компаній з урахуванням світових тенденцій		

1.4	Знання закономірностей та сучасних тенденцій розвитку міжнародного бізнесу для обґрунтування міжнародних стратегій бізнес-організацій		
2	Уміння/навички:		
2.1	Уміння прогнозувати основні тенденції розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації	лекція, практичне заняття, дискусія, аудіовізуальний метод, виконання аналітично-розрахункових завдань, проведення PEST-аналізу, кейс-метод, вирішення конкретних задач та ситуацій	усне опитування, тестування, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, тестування, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Уміння аналізувати міжнародне середовище бізнесу на сучасному розвитку світової економіки		
2.3	Вміння оцінювати можливості здійснення міжнародних операцій з точки зору її змісту, правового регулювання, економічної доцільності та комерційної ефективності		
2.4	Опанування інструментарію аналізу соціально-економічних процесів у сфері міжнародного бізнесу		
3.	Комунікація:		
3.1	Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду у сфері міжнародного бізнесу	практичне заняття, дискусія, аудіовізуальний метод, проведення PEST-аналізу, підготовка доповідей, вирішення конкретних задач та ситуацій	усне опитування, тестування, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Основи міжнародного бізнесу»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	Лекція-бесіда, семінарське заняття, самостійна пошукова робота, дискусія, вирішення конкретних ситуацій	усне опитування, тестування, експрес-контроль, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

ПРН 10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	Лекція, практичне заняття, аудіовізуальний метод, кейс-метод, виконання аналітично-розрахункових завдань, кейс-метод, проведення PEST-аналізу міжнародної компанії	усне опитування, тестування, експрес-контроль, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	Лекція, практичне заняття, дискусія, кейс-метод, вирішення конкретних ситуацій, проведення PEST-аналізу міжнародної компанії	усне опитування, тестування, експрес-контроль, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 25	Оволодіти практичним інструментарієм організації й ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки	Лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних ситуацій.	усне опитування, тестування, експрес-контроль, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності

Сутність, види та форми міжнародного бізнесу. Характер і особливості розвитку міжнародного бізнесу. Сучасна економічна глобалізація. Характерні риси сучасного міжнародного бізнесу. Види міжнародного бізнесу та їх характеристика. Етапи розвитку міжнародного бізнесу та їх характеристика. Порівняльні особливості сучасної фази розвитку міжнародного бізнесу в історичному контексті. Історія розвитку та сучасні особливості міжнародного бізнесу. Фактори, що впливають на торгівельні та інвестиційні моделі. Класифікація рівнів розвитку країн світу.

Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу

Теорії ринкової влади та монополістичних переваг. Динамічна теорія ендогенного зростання фірми. Теорія циклу життя продукту. Фінансові теорії багатонаціональних підприємств. Теорія інтерналізації. Теорія транзакційних витрат. Теорії стадій розвитку багатонаціональних фірм. Теорія конкурентних переваг. Теорія "летючих гусей". Ресурсна теорія багатонаціональних підприємств. Теорія "обміну концентрації на близькість". Теорія гетерогенних багатонаціональних підприємств. Теорія олігополістичної реакції. Теорія нової економічної географії та діяльність БНП. Теорія міжнародних нових підприємств. Заснована на знаннях теорія БНП. Теорія регіональних багатонаціональних підприємств. Мережева теорія багатонаціональних підприємств. Теорії фрагментації міжнародного виробництва БНП. Теорії взаємозв'язку між ПП та розвитком країни. Теорія переговорних відносин.

Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу

Діагностика місії, цілей та стратегій міжнародної компанії. Оцінка відповідності організаційних структур управління міжнародним бізнесом стратегіям компанії. Порядок видачі завдань та надання звітів у системі міжнародного бізнесу. Характеристика керівників та спеціалістів міжнародної фірми.

Основні елементи зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Напрями дослідження факторів зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Особливості аналізу зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Економічний сектор міжнародного середовища. Економічні фактори зовнішнього середовища і їх значення в прийнятті рішень в міжнародному бізнесі. Постачальники ресурсів. Конкуренти.

Політичні та правові чинники зовнішнього середовища: рівні аналізу. Соціально-культурні фактори зовнішнього середовища і їх основні класифікації. Роль природних і технологічних чинників для міжнародної підприємницької діяльності

Тема 4. Стратегічні аспекти міжнародного бізнесу

Передумови формування стратегії міжнародних фірм. Сутність, завдання та особливості стратегічного підходу до ведення міжнародних бізнес-операцій. Стратегічні рішення відносно міжнародної діяльності. Організація стратегічного планування в міжнародній фірмі, передумови формування стратегії міжнародних фірм.

Етапи розробки міжнародних стратегій. Види міжнародних стратегій. Алгоритми стратегічного планування. Корпоративні стратегії розвитку. Корпоративні стратегії здійснення закордонних операцій. Варіанти реалізації стратегії ведення міжнародного бізнесу. Практика розробки і реалізації стратегічних планів багатонаціональних компаній (БНК).

Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі

Системи організаційно-правових форм бізнесу в Україні і в інших країнах світу. Напрями організаційних перетворень у міжнародних корпораціях і їхніх структурних одиницях. Зміна організаційно-правової форми, складу власників, структури капіталу.

Фактори організаційного розвитку міжнародних корпорацій та макрорівня (штаб-квартира корпорації). Основні форми корпоративної інтеграції в міжнародному бізнесі.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) у світовій економіці. Вигоди та витрати від прямих іноземних інвестицій для вітчизняної країни компанії інвестора. Інструменти урядової політики країни-донора та країни реципієнта ПІІ.

Вибір форм бізнесу. Правові питання організації бізнесу. Колективна, приватна, державна форми власності в міжнародному бізнесі. Особливості ведення бізнесу без створення юридичної особи. Роль господарських товариств в міжнародному бізнесі. Спільне з іноземним капіталом підприємство, транснаціональна компанія, багатонаціональна компанія, міжнародний проект. Ліцензування. Франчайзинг. Контракти на управління. Проекти «під ключ». Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Системи організаційно-правових форм бізнесу в Україні та за кордоном. Підходи до здійснення експортної діяльності. Торгові посередники.

Фізичні особи в міжнародному бізнесі. Специфічні форми підприємництва за кордоном.

Тема 6. Форми та методи здійснення міжнародних комерційних операцій

Методи та форми здійснення торговельних операцій міжнародних компаній. Характеристика операцій з експорту та імпорту товарів.

Торгівля готовою продукцією. Торгівля продукцією в розібраному вигляді. Оренда машин та обладнання. Зустрічна торгівля. Виробнича та збутова кооперація. Торгівля у складі. Компенсаційні операції у сфері міжнародного бізнесу. Торгівля комплектним обладнанням. Методи розрахунку економічної ефективності міжнародних комерційних операцій

Дослідження факторів підвищення ефективності міжнародних комерційних операцій. і експортних операцій. Удосконалення організаційних форм здійснення експортно-імпортних операцій. Забезпечення результативності контрактної діяльності суб'єкта господарювання. Організація підготовки, складання та виконання умов зовнішньоекономічних контрактів. Розрахунок економічної ефективності міжнародних комерційних операцій.

Тема 7. Конкурентоспроможність в міжнародному бізнесі

Показники та чинники, які визначають міжнародну конкурентоспроможність компанії. SWOT-аналіз. Концепція ланцюжка витрат. Методики визначення конкурентної позиції компанії. Показники та чинники, які визначають міжнародну конкурентоспроможність підприємства (організації). Вплив галузевих особливостей на конкурентоспроможність підприємства. Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємства. Різноманітні підходи до аналізу конкурентної ситуації на міжнародних галузевих ринках. Показники, по яких оцінюється конкурентна позиція компанії.

Конкурентні стратегії на різних галузевих ринках. Вплив галузевих особливостей на конкурентоспроможність підприємства. Стратегія конкуренції у фрагментованих галузях. Стратегія конкуренції у новостворюваних галузях. Стратегія конкуренції у зрілих галузях. Стратегія конкуренції в занепадаючих галузях.

Тема 8. Особливості фінансування міжнародних бізнес-операцій

Світові фінансові центри. Світовий фінансовий ринок. Глобалізація фінансових ринків як процес: позитивні та негативні фактори. Тенденції світового фінансового ринку.

Фінансові рішення у середовищі міжнародного бізнесу. Валютні ризики у міжнародному бізнесі. Інститути спільного інвестування. Причини та наслідки світової фінансової кризи для міжнародного бізнесу. Фінансово-банківський механізм у міжнародному бізнесу. Роль похідних фінансових інструментів на міжнародних фінансових ринках.

Міжнародний ринок акцій. Міжнародний ринок облігацій. Діяльність транснаціональних банків на світовому фінансовому ринку.

Тема 9. Система показників оцінки діяльності міжнародної компанії

Підходи до оцінки ефективності діяльності міжнародної компанії. Групи показників ефективності діяльності компанії. Модель «Du Pont». Концепція збалансованої системи показників (Balanced Scorecard (BSC)). Індикатор, що відстає (lagging indicator). Чистий показник промоутера (NPS). Провідні (прогнозовані) показники (leading indicator). Фінансові показники в міжнародних компаніях. Види фінансових індикаторів. Показники прибутковості: ROE, ROA, ROIC; валова/операційна/EBITDA-маржинальність. EBITDA vs операційний грошовий потік vs чистий прибуток: відмінності змісту та інтерпретації. Вартісно-орієнтовані метрики (EVA, MVA): коли й навіщо їх застосовувати.

Якість прибутку: разові статті, частка грошових надходжень, стійкість виручки. Оборотно-капітальний цикл конверсії готівки (CCC): розрахунок і управлінські висновки. DuPont-аналіз: розклад ROE і порівняння стратегій міжнародних конкурентів. Показники, орієнтовані на клієнтів. Показники, орієнтовані на працівників. Показники ефективності системи корпоративного управління.

Тема 10. Електронна комерція в міжнародному бізнесі

Суть і зміст електронної комерції. Основні категорії та класи електронної комерції. Переваги та характерні риси електронної комерції. Електронна комерція як форма ведення бізнесу. Механізми функціонування глобальної електронної торгівлі. Інфраструктура та менеджмент систем електронного бізнесу. Сучасні електронні біржові системи.

Складові електронної комерції. Сектор B2B. Сектор B2C. Сектор B2G. Сектор C2B. Сектор C2C. Сектор C2G. Сектор G2B. Сектор G2C. Сектор G2G.

Електронні платіжні системи. Внутрішньодержавна та міжнародна платіжна система. Переваги та недоліки використання електронних грошей при здійсненні оплат в міжнародному бізнесі.

Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій

Поняття міжнародної логістики. Причини використання світових джерел постачання. Перешкоди використання офшорних джерел. Структура ринку розподілу перевезень. Актуальність формування транспортно-логістичних систем в умовах євроінтеграції.

Логістика та ефективність комерційних операцій. Логістичні системи зовнішньоекономічних угод. Взаємодія логістичних систем зовнішньоекономічних операцій.

Транспортне забезпечення міжнародного бізнесу. Зміст транспортних операцій при здійсненні міжнародних бізнес-операцій. Характеристика видів транспорту.

Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах

Сутність вільних економічних зон, причини створення та роль в міжнародному бізнесі. Види вільних економічних зон та їх особливості. Інвестиційний клімат вільних економічних зон. Еволюція вільних економічних зон. Експортно-виробничі зони. Зони зовнішньої торгівлі. Зони підприємств. Науково-технологічні парки. Їх особливості. Інвестиційний клімат. Методи оцінки ефективності інвестицій. Особливості оподаткування фірм, що зареєстровані та діють у вільних економічних зонах.

Офшорні підприємства та офшорні юрисдикції. Особливості офшорних фірм: переваги і недоліки. Банківські офшорні юрисдикції. Мета створення офшорних банків та їх типи.

Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі

Класична типологія культур. Характеристика внутрішнього та зовнішнього культурного середовища міжнародної компанії. Специфічні культурні цінності міжнародних компаній. Культурні аспекти управління міжнародним бізнесом. Дослідження впливу культури країни-реципієнта на процес прийняття рішень міжнародними менеджерами. Основні характеристики етичного ведення міжнародного бізнесу.

Особливості етики в міжнародних корпораціях. Основні етичні концепції в міжнародному бізнесі. Основні категорії, що визначають моральний портрет фірми: соціальна відповідальність, етика бізнесу, діловий етикет. Особливості міжнародного бізнес-етикету. Організація навчання етичній поведінці керівників та підлеглих.

Сутність поняття "соціальна відповідальність", "соціальна справедливість", "соціальне партнерство". Рівні соціальної відповідальності: соціальне зобов'язання, соціальне реагування, соціальна чутливість. Відповідальність міжнародної компанії перед акціонерами, персоналом, покупцями, постачальниками, суспільством.

Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор)

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Правові засади діяльності міжнародного бізнесу в Україні. Методи державного регулювання міжнародного бізнесу в Україні. Сприятливі та несприятливі умови міжнародного бізнесу в Україні.

Аграрний сектор України в середовищі міжнародного бізнесу. Бізнес-середовище експортоорієнтованих товаровиробників аграрного сектора. Вплив міжнародних товарних ринків на діяльність суб'єктів аграрного сектору у ринковому середовищі. Формування експортоорієнтованої моделі розвитку аграрних підприємств. Конкурентні стратегії підприємств аграрного сектора на зовнішньому ринку. Перспективи розвитку аграрного сектору України в умовах міжнародного співробітництва.

Міжнародна агропродовольча система та регіональна структура міжнародного агробізнесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь- го	у тому числі					усь-го	у тому числі				
		л	п (с)	лаб	інд.	с.р.		л	п (с)	лаб.	інд	с.р.
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ												
Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності	8	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу	8	-	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Стратегічні аспекти міжнародного бізнесу	9	2	2	-	-	5	9	-	-	-	-	9
Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі	9	1	1	-	-	7	9	-	-	-	-	9
Тема 6. Форми та методи здійснення міжнародних комерційних операцій	9	1	1	-	-	7	9	2	-	-	-	7
Topic 7. Competitiveness in international business * Тема 7. Конкурентоспроможність в міжнародному бізнесі	9	2	2	-	-	5	9	-	-	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	60	10	12	-	-	38	60	4	2	-	-	54
Змістовий модуль 2. СТРУКТУРНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ, СТРУКТУРНІ ТА ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ												
Тема 8. Особливості фінансування міжнародних бізнес-операцій	9	1	1			7	9	2	-	-	-	7
Тема 9. Система показників оцінки діяльності міжнародної компанії	8	1	1			6	8	-	2	-	-	6
Тема 10. Електронна комерція в міжнародному бізнесі	8	2	2			4	8	-	-	-	-	8
Topic 11. Transportation and logistics support for international business operations * Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій	9	2*	2			5	9	-	-	-	-	9
Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах	9	-	2			7	9	2	-	-	-	7
Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	9	2	2			5	9	-	-	-	-	9
Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор)	8	2	2			4	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	60	10	12	-	-	38	60	4	2	-	-	54
Усього годин	120	20	24	-	-	76	120	8	4	-	-	108

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

* тема викладається англійською мовою

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ			
1	Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності	2	2
2	Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу	2	-
3	Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу	2	-
4	Тема 4. Стратегічні аспекти міжнародного бізнесу	2	-
5	Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі	1	-
6	Тема 6. Форми та методи здійснення міжнародних комерційних операцій	1	-
7	Topic 7. Competitiveness in international business Тема 7. Конкурентоспроможність в міжнародному бізнесі	2	-
	Разом	14	2
Змістовий модуль 2. СТРУКТУРНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ, СТРУКТУРНІ ТА ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ			
8	Тема 8. Особливості фінансування міжнародних бізнес-операцій	1	-
9	Тема 9. Система показників оцінки діяльності міжнародної компанії	1	2
10	Тема 10. Електронна комерція в міжнародному бізнесі	2	-
11	Topic 11. Transportation and logistics support for international business operations Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій	2	-
12	Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах	2	-
13	Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	2	-
14	Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор)	2	-
	Разом	14	2
Всього		28	4

6. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності Фактори, що впливають на торгівельні та інвестиційні моделі. Еволюція міжнародного бізнесу. Класифікація рівнів розвитку країн світу. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Значення розвитку міжнародної діяльності для економіки України. 2. Історичні передумови та еволюція міжнародного бізнесу. 3. Інтернаціоналізація і глобалізація світової економіки.	4
2	Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу Теорія гетерогенних багатонаціональних підприємств. Теорія олігополістичної реакції. Теорія нової економічної географії та діяльність БНП. Теорія міжнародних нових підприємств. Заснована на знаннях теорія	6

	БНП. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Фінансові теорії багатонаціональних підприємств 2. Модифікація теорій інтернаціоналізації бізнесу в умовах інформатизації світової економіки 3. Теорія міжнародного бізнесу: від народження до сьогодення	
3	Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу Урахування національних стереотипів поведінки у сфері міжнародного бізнесу. Конкурентний аналіз галузі в країні базування та в країнах, що приймають. Вплив національних культур. Особливості аналізу зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Загальний та конкретний аналіз внутрішнього середовища міжнародної фірми 2. Ключові характеристики національних економік як елемента середовища міжнародного бізнесу 3. Бізнес - середовище діяльності міжнародної компанії. 4. Сутність та вплив зовнішнього середовища міжнародного бізнесу на ресурси міжнародної фірми..	4
4	Тема 4. Стратегічні аспекти міжнародного бізнесу Корпоративні стратегії розвитку. Корпоративні стратегії здійснення закордонних операцій. Практика розробки і реалізації стратегічних планів багатонаціональних компаній (БНК). Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Стратегія і планування в міжнародному бізнесі 2. Міжнародні бізнес-стратегії підприємства 3. Стратегічні аспекти функціонування транснаціональних корпорацій	5
5	Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі Ліцензування. Франчайзинг. Системи організаційно-правових форм бізнесу в Україні та за кордоном. Фізичні особи в міжнародному бізнесі. Специфічні форми підприємництва за кордоном. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Місце і роль корпорацій в системі міжнародного бізнесу 2. Сучасні концерни, конгломерати, диверсифікати та фінансово-промислові групи. 3. Міжнародна класифікація організаційних форм бізнесу	7
6	Тема 6. Форми та методи здійснення міжнародних комерційних операцій Організація підготовки, складання та виконання умов зовнішньоекономічних контрактів. Розрахунок економічної ефективності міжнародних комерційних операцій Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регламентування 2. Організаційні форми здійснення комерційних операцій на міжнародних ринках 3. Міжнародні організації, що сприяють розвитку системи світових господарських зв'язків.	7
7	Topic 7. Competitiveness in international business Competitive strategies in various industry markets. The influence of industry specifics on the competitiveness of the enterprise. Competitive strategy in fragmented industries. Competition strategy in emerging industries. Competitive strategy in mature industries. Strategy of competition in declining industries.	5

	Topic of discussion questions for discussion: 1. Increasing the international competitiveness of small business enterprises 2. Analysis and evaluation of the international competitiveness of the enterprise: the international competitive environment of the company. 3. Factors ensuring the international competitiveness of the enterprise Тема 7. Конкуренентоспроможність в міжнародному бізнесі Конкуренентні стратегії на різних галузевих ринках. Вплив галузевих особливостей на конкурентоспроможність підприємства. Стратегія конкуренції у фрагментованих галузях. Стратегія конкуренції у новостворюваних галузях. Стратегія конкуренції у зрілих галузях. Стратегія конкуренції в занепадаючих галузях. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємств малого бізнесу 2. Аналіз і оцінювання міжнародної конкурентоспроможності підприємства: міжнародне конкурентне середовище компанії. 3. Фактори забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства	
8	Тема 8. Особливості фінансування міжнародних бізнес-операцій Міжнародний ринок акцій. Міжнародний ринок облігацій. Діяльність транснаціональних банків на світовому фінансовому ринку. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Факторинг і форфейтинг як інструменти фінансування міжнародних бізнес-операцій 2. Фінансування міжнародного бізнесу в рамках програм міжнародних фінансових організацій 3. Фінансування малого та середнього бізнесу в країнах ЄС: досвід та можливості для українських підприємств	7
9	Тема 9. Система показників оцінки діяльності міжнародної компанії Показники, орієнтовані на клієнтів. Показники, орієнтовані на працівників. Показники ефективності системи корпоративного управління. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Методи оцінки ефективності системи корпоративного управління в міжнародному бізнесі 2. Проблеми модернізації фінансової звітності міжнародних компаній 3. Основні показники діяльності транснаціональних корпорацій	6
10	Тема 10. Електронна комерція в міжнародному бізнесі Сучасні електронні біржові системи. Переваги та недоліки використання електронних грошей при здійсненні оплат в міжнародному бізнесі. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Електронна комерція: переваги та недоліки 2. Сучасні стратегії електронного бізнесу 3. Запровадження сучасних форм електронної комерції в умовах діджиталізації міжнародного бізнесу	4
11	Topic 11. Transportation and logistics support for international business operations Logistics and efficiency of commercial operations. Logistics systems of foreign economic transactions. Interaction of logistics systems of foreign economic operations. Topics for discussion: 1. International logistics systems in the context of globalization 2. Logistics support for international trade 3. Logistics business solutions for medium and large businesses Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій Логістика та ефективність комерційних операцій. Логістичні системи зовнішньоекономічних угод. Взаємодія логістичних систем	5

	зовнішньоекономічних операцій. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Міжнародні логістичні системи в умовах глобалізації 2. Логістичне забезпечення міжнародної торгівлі 3. Логістичні бізнес-рішення для середнього та великого бізнесу	
12	Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах Офшорні підприємства та офшорні юрисдикції. Особливості офшорних фірм: переваги і недоліки. Банківські офшорні юрисдикції. Мета створення офшорних банків та їх типи. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Причини створення та роль вільних економічних зон в міжнародному бізнесі. 2. Офшорні банки як перспективна сфера офшорного бізнесу. 3. Офшорні зони як засіб зростання інвестиційного потенціалу	7
13	Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі Основні характеристики етичного ведення міжнародного бізнесу. Організація навчання етичній поведінці керівників та підлеглих. Відповідальність міжнародної компанії перед акціонерами, персоналом, покупцями, постачальниками, суспільством. Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Принципи бізнес-етикету та правила етичної поведінки у сфері міжнародної економічної діяльності 2. Кращі практики соціальної відповідальності міжнародного бізнесу. 3. Вплив глобалізації на організаційну культуру.	5
14	Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор) Сприятливі та несприятливі умови міжнародного бізнесу в Україні. Вектори участі українських підприємств в міжнародній виробничій кооперації Тематика дискусійних питань для обговорення: 1. Міжнародний бізнес в Україні: умови та особливості функціонування 2. Спільні підприємства в Україні: специфіка розвитку 3. Напрями підвищення міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств	4
Разом		76

7. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності Фактори, що впливають на торгівельні та інвестиційні моделі. Еволюція міжнародного бізнесу. Класифікація рівнів розвитку країн світу	4
2	Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу Теорії ринкової влади та монополістичних переваг. Динамічна теорія ендегенного зростання фірми. Теорія циклу життя продукту. Теорія інтерналізації. Теорія транзакційних витрат. Теорії стадій розвитку багатонаціональних фірм. Теорія конкурентних переваг. Теорія "летючих гусей". Ресурсна теорія багатонаціональних підприємств. Теорія "обміну концентрації на близькість". Теорія гетерогенних багатонаціональних підприємств. Теорія олігополістичної реакції. Теорія нової економічної географії та діяльність БНП. Теорія міжнародних нових підприємств. Заснована на знаннях теорія БНП. Теорія регіональних багатонаціональних	8

	підприємств. Мережева теорія багатонаціональних підприємств. Теорії фрагментації міжнародного виробництва БНП. Теорії взаємозв'язку між ПП та розвитком країни. Теорія переговорних відносин	
3	Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу Діагностика місії, цілей та стратегій міжнародної компанії. Оцінка відповідності організаційних структур управління міжнародним бізнесом стратегіям компанії. Порядок видачі завдань та надання звітів у системі міжнародного бізнесу. Характеристика керівників та спеціалістів міжнародної фірми. Основні елементи зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Напрями дослідження факторів зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Особливості аналізу зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Економічний сектор міжнародного середовища. Економічні фактори зовнішнього середовища і їх значення в прийнятті рішень в міжнародному бізнесі. Постачальники ресурсів. Конкуренти. Політичні та правові чинники зовнішнього середовища: рівні аналізу. Соціально-культурні фактори зовнішнього середовища і їх основні класифікації. Роль природних і технологічних чинників для міжнародної підприємницької діяльності	8
4	Тема 4. Стратегічні аспекти міжнародного бізнесу Передумови формування стратегії міжнародних фірм. Стратегічні рішення відносно міжнародної діяльності. Організація стратегічного планування в міжнародній фірмі, передумови формування стратегії міжнародних фірм. Види міжнародних стратегій. Алгоритми стратегічного планування. Корпоративні стратегії розвитку. Корпоративні стратегії здійснення закордонних операцій. Практика розробки і реалізації стратегічних планів багатонаціональних компаній (БНК).	9
5	Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі Системи організаційно-правових форм бізнесу в Україні і в інших країнах світу. Напрями організаційних перетворень у міжнародних корпораціях і їхніх структурних одиниць. Зміна організаційно-правової форми, складу власників, структури капіталу. Фактори організаційного розвитку міжнародних корпорацій та макrorівня (штаб-квартира корпорації). Основні форми корпоративної інтеграції в міжнародному бізнесі. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) у світовій економіці. Вигоди та витрати від прямих іноземних інвестицій для вітчизняної країни компанії інвестора. Інструменти урядової політики країни-донора та країни реципієнта ПІІ. Вибір форм бізнесу. Правові питання організації бізнесу. Колективна, приватна, державна форми власності в міжнародному бізнесі. Особливості ведення бізнесу без створення юридичної особи. Роль господарських товариств в міжнародному бізнесі. Спільне з іноземним капіталом підприємство, транснаціональна компанія, багатонаціональна компанія, міжнародний проект. Ліцензування. Франчайзинг. Контракти на управління. Проекти «під ключ». Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Системи організаційно-правових форм бізнесу в Україні та за кордоном. Підходи до здійснення експортної діяльності. Торгові посередники. Фізичні особи в міжнародному бізнесі. Специфічні форми підприємництва за кордоном.	9
6	Тема 6. Форми та методи здійснення міжнародних комерційних операцій	7

	Організація підготовки, складання та виконання умов зовнішньоекономічних контрактів. Розрахунок економічної ефективності міжнародних комерційних операцій	
7	Topic 7. Competitiveness in international business Indicators and factors that determine the international competitiveness of the company. SWOT analysis. Cost chain concept. Methods of determining the company's competitive position. Indicators and factors that determine the international competitiveness of an enterprise (organization). The influence of industry specifics on the competitiveness of the enterprise. The main directions of increasing the competitiveness of the enterprise. Various approaches to the analysis of the competitive situation in international industry markets. Indicators by which the competitive position of the company is evaluated. Competitive strategies in various industry markets. The influence of industry specifics on the competitiveness of the enterprise. Competitive strategy in fragmented industries. Competition strategy in emerging industries. Competitive strategy in mature industries. Strategy of competition in declining industries. Тема 7. Конкурентоспроможність в міжнародному бізнесі Показники та чинники, які визначають міжнародну конкурентоспроможність компанії. SWOT-аналіз. Концепція ланцюжка витрат. Методики визначення конкурентної позиції компанії. Показники та чинники, які визначають міжнародну конкурентоспроможність підприємства (організації). Вплив галузевих особливостей на конкурентоспроможність підприємства. Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємства. Різноманітні підходи до аналізу конкурентної ситуації на міжнародних галузевих ринках. Показники, по яких оцінюється конкурентна позиція компанії. Конкурентні стратегії на різних галузевих ринках. Вплив галузевих особливостей на конкурентоспроможність підприємства. Стратегія конкуренції у фрагментованих галузях. Стратегія конкуренції у новостворюваних галузях. Стратегія конкуренції у зрілих галузях. Стратегія конкуренції в занепадаючих галузях.	9
8	Тема 8. Особливості фінансування міжнародних бізнес-операцій Міжнародний ринок акцій. Міжнародний ринок облігацій. Діяльність транснаціональних банків на світовому фінансовому ринку.	7
9	Тема 9. Система показників оцінки діяльності міжнародної Показники, орієнтовані на клієнтів. Показники, орієнтовані на працівників. Показники ефективності системи корпоративного управління.	6
10	Тема 10. Електронна комерція в міжнародному бізнесі Суть і зміст електронної комерції. Основні категорії та класи електронної комерції. Переваги та характерні риси електронної комерції. Електронна комерція як форма ведення бізнесу. Механізми функціонування глобальної електронної торгівлі. Інфраструктура та менеджмент систем електронного бізнесу. Сучасні електронні біржові системи. Складові електронної комерції. Сектор B2B. Сектор B2C. Сектор B2G. Сектор C2B. Сектор C2C. Сектор C2G. Сектор G2B. Сектор G2C. Сектор G2G. Електронні платіжні системи. Внутрішньодержавна та міжнародна платіжна система. Переваги та недоліки використання електронних грошей при здійсненні оплат в міжнародному бізнесі.	8
11	Topic 11. Transport and logistics support of international business operations The concept of international logistics. Reasons for using global sources of supply. Obstacles to the use of offshore sources. Structure of the transportation distribution market. Logistics and efficiency of commercial operations. Logistics	9

	systems of foreign economic transactions. Interaction of logistics systems of foreign economic operations. Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій Поняття міжнародної логістики. Причини використання світових джерел постачання. Перешкоди використання офшорних джерел. Структура ринку розподілу перевезень. Логістика та ефективність комерційних операцій. Логістичні системи зовнішньоекономічних угод. Взаємодія логістичних систем зовнішньоекономічних операцій.	
12	Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах Офшорні підприємства та офшорні юрисдикції. Особливості офшорних фірм: переваги і недоліки. Банківські офшорні юрисдикції. Мета створення офшорних банків та їх типи.	7
13	Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі Класична типологія культур. Принципи та методи управління організаційною культурою. Характеристика внутрішнього та зовнішнього культурного середовища міжнародної компанії. Специфічні культурні цінності міжнародних компаній. Культурні аспекти управління міжнародним бізнесом. Дослідження впливу культури країни-реципієнта на процес прийняття рішень міжнародними менеджерами. Основні характеристики етичного ведення міжнародного бізнесу. Особливості етики в міжнародних корпораціях. Основні етичні концепції в міжнародному бізнесі. Основні категорії, що визначають моральний портрет фірми: соціальна відповідальність, етика бізнесу, діловий етикет. Особливості міжнародного бізнес-етикету. Організація навчання етичній поведінці керівників та підлеглих. Сутність поняття "соціальна відповідальність", "соціальна справедливість", "соціальне партнерство". Рівні соціальної відповідальності: соціальне зобов'язання, соціальне реагування, соціальна чутливість. Відповідальність міжнародної компанії перед акціонерами, персоналом, покупцями, постачальниками, суспільством.	9
14	Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор). Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Правові засади діяльності міжнародного бізнесу в Україні. Методи державного регулювання міжнародного бізнесу в Україні. Сприятливі та несприятливі умови міжнародного бізнесу в Україні. Аграрний сектор України в середовищі міжнародного бізнесу. Бізнес-середовище експортоорієнтованих товаровиробників аграрного сектора. Вплив міжнародних товарних ринків на діяльність суб'єктів аграрного сектору у ринковому середовищі. Формування експортоорієнтованої моделі розвитку аграрних підприємств. Конкурентні стратегії підприємств аграрного сектора на зовнішньому ринку. Перспективи розвитку аграрного сектору України в умовах міжнародного співробітництва.	8
Разом		108

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Теоретичні та практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у практичних заняттях, самостійній роботі, яка полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: лекції-бесіди, семінари-дискусії, кейс-метод, аудіовізуальний метод, презентації. Лекції-бесіди – при читанні лекції студентам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань студентів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. Робота в мікрогрупах використовується з метою є розв'язання дилем, що потребують колективного обговорення. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Навчання із застосуванням дистанційних технологій в УНУ здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій».

Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУ використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Основи міжнародного бізнесу» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=438>. В разі запровадження карантинних або інших обмежень з метою забезпечення життя та здоров'я учасників освітнього процесу проводяться відеоконференції в форматі лекцій або практичних занять. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання практичних робіт; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово або з використанням платформи MOODLE у формі тестів. Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Perezдача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем. Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку “FX”, то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов’язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю.

У разі отримання здобувачем за рейтинговим показником оцінки “F”, то він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином.

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 100. Об’єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені як предмет дискусії тощо.

2. Модульний контроль.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів (30 тестів за кожним зі змістових модулів). Максимальна оцінка за кожен модульний контроль – 11 балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об’єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з’явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

3. Виконання самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів; виконанні навчальних завдань; опрацюванні лекційного матеріалу; підготовці до виступу на практичних заняттях; поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань; пошуку (підборі) та огляді літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичному розгляді наукових публікацій; контрольній перевірці здобувачами власних знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до модульного контролю.

4. Оцінювання та контроль виконання додаткових видів роботи.

Бали за додаткові види роботи надаються за: представлення результатів науково-дослідних робіт – участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–8 балів; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–8 балів.

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Основи міжнародного бізнесу»
(денна форма здобуття освіти)**

	Поточний (модульний контроль)														Бали за додаткову роботу	Сума	
Кількість балів за змістовий модуль	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2									
	46 балів							46 балів									
Теми	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Модульний контроль (11 балів)	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Модульний контроль (11 балів)	
Кількість балів за видами робіт, всього:	5	5	5	5	5	5	5		5	5	5	5	5	5	5		5
в т.ч.: активність на практичних заняттях	4	4	4	4	4	4	4		4	4	4	4	4	4	4		4
виконання самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		1

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Основи міжнародного бізнесу»
(заочна форма здобуття освіти)**

	Поточний (модульний контроль)														Бали за додаткову роботу	Сума
Кількість балів за змістовий модуль	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
	46 балів							46 балів								
Теми	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Модульний контроль (11 балів)	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Модульний контроль (11 балів)
Кількість балів за видами робіт, всього:	5	5	5	5	5	5	5		5	5	5	5	5	5	5	
в т.ч.: активність на практичних заняттях	-	4	-	-	-	-	-		-	4	-	-	-	-	-	
виконання самостійної роботи	4	1	4	4	4	4	4		4	1	4	4	4	4	4	
8																100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «зараховано» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «зараховано» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «зараховано» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «не зараховано» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Смолій Л.В. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми здобуття освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. Умань, УНУ. 2025.
2. Смолій Л.В. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми здобуття освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. Умань, УНУС. 2025.
3. Смолій Л.В. Основи міжнародного бізнесу. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=438>.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Тарасенко С. В., Петрушенко Ю. М. Міжнародний бізнес : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2021. 222 с.
2. Міжнародний бізнес: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Орехової, М. В. Савченко. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 464 с.
3. Організація міжнародного бізнесу: навчально-методичний посібник для здобувачів

- освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 051 Економіка освітньої програми «Міжнародна економіка» усіх форм навчання / упоряд.: В.М. Пасенко, М.М. Лещенко ; Черкаси: ЧДТУ, 2022. 34 с. URL: <http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4747>
4. Іващенко М. В. Міжнародний бізнес: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с.
5. Мірошниченко О. Базовий посібник з інтернаціоналізації бізнесу і виходу на ринки Європейського Союзу. 2015. 380 с.
6. Рогач О. Теорії міжнародного бізнесу : підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 687 с.
7. Міжнародний бізнес: практикум. / Укладач: Карасьова Н.А. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 74 с.
8. Міжнародний бізнес. Підручник./ за ред. проф. В.А. Вергуна. К.: ВАДЕКС, 2014. 810 с.
9. Міжнародний бізнес: навч. посібник. / під заг. ред. Т. В. Орехової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 425 с.
10. Рокоча В. В. Бізнес-стратегії європейських компаній: навчальний посібник / В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов; під заг. ред. В. В. Рокочої. К. : Університет економіки та права "КРОК", 2018. 312 с.
11. Управління міжнародним бізнесом : навч. посіб. ; МОН України, УДПУ; уклад.: О. Л. Богашко, О. П. Кірдан, С. М. Подзігун. Умань : Візаві, 2021. 200 с.
12. Михайленко О.Г. Посібник до вивчення дисципліни «Міжнародний бізнес». 2 - е видан., перероб. і допов. Дн-ск: ДНУ, 2016. 128 с.
13. Файчук О. М., Сидоренко С. В. Міжнародний бізнес : навчальний посібник. К. : НУБіП України, 2016. 236 с.

Допоміжна

14. Смолій Л. В. Проблеми та перспективні напрями відновлення інфраструктурно-логістичного забезпечення експорту агропродовольчої продукції в умовах воєнного стану. *Food Industry Economics*. 2023. Т.15. № 3. <https://doi.org/10.15673/fie.v15i3.2745>
15. Смолій Л.В., Костюк В.С. Міжнародна міграція робочої сили та її вплив на людський розвиток. *Збірник наукових праць УНУС*. 2021. Вип. 99. Ч. 2. С. 223-231.
16. Ревуцька А.О., Смолій Л.В., Бурляй А.П.. Стратегія інновацій як засіб управління та розвитку бізнесу підприємства в умовах глобалізації. *Збірник наукових праць УНУС*. 2021. Вип. 99. Ч. 2. С. 81-94.
17. Смолій Л.В., Костюк В.С. Новітні тренди та перспективи розвитку електронної комерції в міжнародному бізнесі. *Економіка та суспільство*. № 29. 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/584/560>
18. Смолій Л.В., Осіпова А.А. Тенденції трансформації міжнародного бізнесу під впливом глобалізації. *Економіка та суспільство*. № 30. 2021.
19. Smoliy L., Pitel N., Alioshkina L., Verniuk N., Novak I. Managing Logistic System of an Enterprise in the Context of Conducting International Business Transactions. *Technology, Education, Management, Informatics Journal*. Vol.8, No.3, August 2019. P. 888–893. DOI: 10.18421/TEM83-28. URL : http://www.temjournal.com/content/83/TEMJournalAugust2019_894_899.pdf
20. Смолій Л.В., Ревуцька А.О., Новак І.М. Вплив інноваційного чинника на економічну динаміку в країнах Європи. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2018. № 1. С. 247-258 . URL : <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/journals/2018/1/247-258>.
21. Смолій Л. В., Ревуцька А. О. Сучасний стан і розвиток сільськогосподарської кооперації в контексті глобалізації: зарубіжний досвід для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*, вип. 25, ч. 2, 2019, С. 87-91. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/25_2_2019ua/19.pdf
22. Krugman P., Obstfeld M. International Economics: Theory and Policy/ P. Krugman , M. Obstfeld. P.: Princeton University , 2003. 737 p.
23. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І. Рогача. ВПЦ

«Київський університет». 2018. 616 с.

24. Рокоча В.В. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник / В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2016. 172 с.
25. Гуткевич С. О. Міжнародний менеджмент: підручник / С. О. Гуткевич, Г.В. Дмитренко, І. Г. Оніщенко, Ю. М. Сафонов; за ред. д.е.н., проф. Гуткевич С. О. К.: Кафедра. 2015. 535с.
26. Міжнародний бізнес та біржові ринки : конспект лекцій / укладачі: Л. Ю. Сагер, Л. О. Сигида. Суми : Сумський державний університет, 2017. 110 с.
27. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 408 с.
28. Шкурупій О.В, Гончаренко В.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. навч. посібник /за ред. Шкурупій О.В. К.: Центр учбової літератури, 2012..
29. Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. К.:Кондор, 2009. 266 с.
30. Зінь Е.А., Дука., Н.С. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник / Е.А. Зінь, К.: Кондор, 2009. 432 с.
31. Міжнародна економіка: підручник / За ред. Ю.Г. Козака. К.: ЦУЛ, 2009. 560 с.
32. Мазурок П.П., Одягайло Б.М., Кулішов В.В., Сазонець О.М.. Глобальна економіка: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2009. 208 с.

14. Інформаційні ресурси

Наукові ресурси:

1. Віртуальна бізнес-бібліотека кафедри економіки УНУ. URL: <https://ket.udau.edu.ua/ua/grantovij-proekt-corteva-grows/virtualna-biblioteka.html>
2. Віртуальна електронна бібліотека – BBM. URL: <http://www.velib.com/>
3. Електронні каталоги бібліотек України. URL: <http://e-catalog.name/>
4. Електронна бібліотека Lib.com.ua. URL: <http://www.lib.com.ua/>
5. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Українська бібліотека – «Джерело». URL: <http://ukrlib.com/>
7. Google Scholar - пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

Органи державної статистики іноземних країн та міжнародних організацій

1. U.S. Department of the Treasury www.ustreas.gov
2. Bureau of the Public Debt T-Bill, Notes and Bonds www.publicdebt.treas.gov
3. U.S. Bureau of Economic Analysis www.bea.doc.gov
4. U.S. Department of Commerce www.doc.gov
5. National Bureau of Economic Research www.nber.org
6. Investment Company Institute www.ici.org
7. Joint Economic Committee www.house.gov
8. U.K. Office of National Statistics www.ons.gov.uk
9. Japan Economic Planning Agency www.epa.go.jp
10. German Federal Statistical Office www.statistik-bund.de
11. German Federal Economics Office www.bawi.de
12. <http://ec.europa.eu/eurostat>
13. <http://www.ifc.org>
14. <http://www.oecd.org/>
15. <http://www.unido.org/>
16. <http://www.wcoomd.org/>
17. <http://www.worldbank.org/>
18. <http://www.wto.org>
19. <https://iccwbo.org/>
20. <https://www.weforum.org/>
21. <https://www.gorstat.kiev.ua>.

Освітні курси на інтернет-платформах:

1. International Business (Coursera). URL: <https://www.coursera.org/specializations/international->

business

2. International Business (Coursera). URL: <https://www.coursera.org/learn/international-business>
3. Fundamentals of International Business (Coursera). URL: <https://www.coursera.org/learn/fundamentals-of-international-business>
4. Professional Skills for International Business (Coursera). URL: <https://www.coursera.org/learn/professional-skills-networking>
5. Експорт, ринки ЄС та інтернаціоналізація бізнесу. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/EdEra/ib102/IB102/about>
6. SMART EXPORTER: електронні ресурси, регулювання та вимоги для експорту до ЄС. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra+ib103+IB103/about>
7. Курс на експорт. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/course-for-export/>

15. Зміни у робочій програмі на 2025-2026 навчальний рік.

Зміни, внесені до робочої програми на 2025-2026 навчальний рік, охоплюють:

1. Оновлено змістове наповнення теми «Система показників оцінки діяльності міжнародної компанії».
2. Оновлено перелік рекомендованої літератури в частині інформаційних ресурсів (доповнено перелік веб-сайтів органів державної статистики іноземних країн та статистичних баз міжнародних організацій; додано перелік безкоштовних курсів, дотичних до вивчення дисципліни, представлених на освітніх онлайн-платформах та посилання на доступ до них)

16. Perezарухування та визнання результатів навчання

Перезарухування та визнання результатів навчання з дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми. Визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. При цьому визнання результатів проводиться у семестрі, який передуює семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни.

17. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Основи міжнародного бізнесу», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>) та Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/D1iS>). При підготовці письмових робіт, виконанні науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарухування викладачем, незалежно від обсягу порушення. З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.